Ч. 24. Неділя 1 (14 лютого) 1904. Рік XIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостьвах на провинциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(Ґр. Голуховский о становищи Австро Угорщини супротив росийско-японьскої війни. — Ситуация на Балкані. — З поля війни).

Ґр. Ґолуховский заявив снегди в угорскій Делеґациї, що так як вищі держави, так також і Австро-Угорщина буде в росийско-японьскій війні держати ся строгої неутральности. Тота неутральність, рівна супротив обох сторін, не виключає однакож можливости доставы для одної або другої сторони. Неутральність не може на тім опирати ся, щоби замикати ся зовсім супротив воюючих сторін, бо економічні інтереси мусять бути також увзгляднені і було би несправедливо відмавляти нашим продуцентам можности зарібку. Акция Австро-Угорщини на Балкані єсть мирна. Мінїстер не думає, щоби всхідно-азийска війна так спаралїжувала Росию, щоби она не могла займати ся подіями на Балкані. Росия буде і дальше працювати рівнорядно з Австро-Угорщиною над переведенем реформ в Македониї.

Мимо сеї заяви мінїстра положенє на Балкані викликує обаву. До „Daily Mail“ доносять з Софиї: Положенє на Балкані єсть дуже поважне. Суть в ході змаганя, щоби удержати мир межи Туреччиною а Болгариєю. Туреччина не хоче сповняти жадань держав в справі реформ в Македониї, а Болгарию пре македоньска партия до воєнної акциї. Австро-Угорщина заявила обом державам формально, що приготовлена на случай потреби вислати один корпус на Балкан. Турецке правительство і Болгария дали на то лиш відповідь не обовязуючу до нічого.

Сербска праса, обговорюючи події на далекім Всході, висказує надію, що чей удасть ся удержати спокій на Балкані, бо инакше справа балканьска могла би некористно для Сербії закінчити ся.

В анґлійскій палаті послів заявив підсекретар мінїстерства для справ заграничних Персі, що нема ніякої причини припускати, мов би Болгария або Сербія наміряли нарушити границї установлені межинародними договорами. Болгарский президент мінїстрів Петров висказав в своїй бесїдї в собраню дня 6 с. м. щире бажанє болгарского правительства причиняти ся до сповненя проґрами уложеної в Мірцштеґ а що до Сербії, то там недавно заявили публично, що Сербія готова послухати проводу Австро-Угорщини і Росиї.

З поля війни наспіли доси лиш скупі вісти розясняючі по найбільшій части попередні події. Армії обох сторін суть тепер в походї і длятого мабуть ще який тиждень або й два не буде ніяких вістий о борбах на цілечнині. Инакше має ся річ на мори. Японції узискали там хвилеву перевагу. Атак на Порт-Артур, як показує ся, був вимірений лиш в тій цїли, щоби забезпечити висадженє японьского війска в Чемульпо а до поражки росийскої фльоти в сім місци причинилась дуже богато таки й недбалість зі сторони командантів росийских. В Порт-Артурі знали преці, що заносить ся на війну і великі кораблї навіть виплили були з порту, щоби були готові до акциї. Але фльота не стерегла ся як потреба. Над Порт-Артуром сьвітила ся лїхтарня морска а сьвітячі дві на мори показували Японцям дорогу до порту. Та й прилади на росийских кораблях до пускання електричного сьвітла на море, щоби видно було ворожі судна, не були в порядку і не можна їх було ужити, як потреба.

Намістник Алексієв в телеґрамі до царя доносить: Кораблї: „Цесаревич“ і „Паллада“ привезено дня 9 с. м. назад до Порту. Корабель „Ретвізан“ має кілька дїр, котрі тепер затикають. Направа тих панцирників єсть роботою дуже скомплікованою, котрої укінчене трудно означити. Кораблї „Паллада“ і „Новик“ привезено до доків і на мій погляд направа їх потреває дві недїлї. Всї инші кораблї, котрі брали участь в борбі, заплили до порту, щоби набрати вугля. Потрібні направи, як надію ся, будуть до трох днів скінчені. Ранені в борбі

---

10)

ОБРАЗКИ З ДАЛЕКОГО ВСХОДУ.

(Після Руд. Цабеля, Ґессе-Вартеґґа і др. зладив К. Вербин.)

(Дальше).

В виду великого числа жителїв в Порт-Артурі нема дивоти, що дрібна торговля тут дуже процвитає. При деяких улицях видко крам коло краму, а у всїх продають по найбільшій части практичні річи а передовсїм красну теплу одіж та обув. Але все тут страшенно дороге! Порт-Артур то одно з найдорожших міста на цілім Всходї, хиба що може один Владивосток дорожший. Кажуть, що головною причиною того, страшенно великий чинш за помешканя і склепи. То зовсїм не рідка річ, що за одну, малу, темну і лихо умебльовану комнату треба заплатити 100 долярів (500 корон) а навіть і більше на місяць.

Потішаючим обявом називає Цабель ту обставину, що найбільша торговля в Порт-Артурі знаходить ся в руках двох нїмецких фірм, котрі у Росиян мають дуже добру славу; фірма Кунст і Альберс з Владивостока та фірма Сітас, Бльок і Спілка з Чіфу мають тут свої філії.

Вивозової торговлї в Порт-Артурі нема ніякої. Весь край поза сим містом, цілий півострів Ляотунґ, єсть бідний, продукує за мало а вся торговля з Манджуриї іде на Нючванґ. Але зато заосмотрює Порт Артур провіянтом, передовсїм же консервами в пушках всїх жителїв, що мешкають вздовж зелїзницї аж до Мукдена а навіть ще дальше. Однакож купцї мало що з того мають, бо о скілько тут в рахубу входить війско, а поправдї то лиш війско треба брати в рахубу, то консервів і иньших річий доставляють правительственні склади.

Впрочім задля точности опису треба би ще й то сказати, що мабуть на цілім всходї нема другого місця, де би жіночий елемент мав таку свободу як тут. Порядних женщин тут дуже маленько, але за то повно так званих з півсьвіта, почавши від смирненьких Японок аж до ординарних Австрийок і американьских красавиць. Ся обставина єсть справдешним нещастем для росийских офіцирів. Весь красний „добуток“ з лїтної палати в Пекінї минув ся як неодно на сьвітї, але в Порт-Артурі ішов він через доми розпусти до росийско-хіньского банку, нераз тисячами долярів що місяця. Підчас мого побуту в Порт-Артурі — каже Цабель — стала ся вельми сензацийна подія: якийсь росийский офіцир стрілив до одної з тих дам, бо она не хотїла віддати ся за него. На щастє не поцілив еї в небезпечне місце і зранив лиш легко, але она мимо так палкого доказу любови таки не віддала ся за него. Їй того — казала — не потреба. Отсе належить до характеристики Порт-Артура, але тут о таких річах говорять з таким спокоєм, як у нас кажуть „добрий-день“.

Росиянин любить дуже товариске житє і відповідно до того число росийских кабаків та реставраций єсть в Порт-Артурі дуже велике. Там можна добре попоїсти, але що до напитків то вже скупійше. А все таке дороге, що аж страх бере. Красну сторону росийскої кухні творять т. зв. „закуски“, всілякого рода смачні і пікантні страви до хліба з маслом. В кождій реставрациї знаходять ся буфети заставлені обильно тими закусками. Що до вилок то Росиянин не дуже переберчивий. Кождий набирає одними і тими самими вилками, оближе їх чистенько і поставить, а відтак набирає другий і р бить так само.

В Порт-Артурі єсть ще й театр, таки справдешний, постійний. Тут сходить ся весь сьвіт, особливо же півсьвіт. В перервах пють „водку“ та їдять закуску при обильно заставленім буфетї. В театрі повно офіцирів а на ґалериях повно вояків, котрі тут так само як і у нас платять половину цїни. Актори, а ще більше акторки, котрі сподобають ся, дістають богаті дарунки, срібні річи, золоті годинники, всілякі прикраси і т. п., а все таке дороге і пишне, як би то було в Петербурзї. Тут грають знаменито, але по українськи, а до того сьпівають дуже красно і танцюють знаменито народні танцї. Чоловік майже забуває, що він тут на далекім Всходї, на самім полудневім кінци Манджуриї а жорстока дійстність нагадує ся єму аж тоді, коли вийде на двір, коли „ізвощик“ приступить до него і хоче єго вести, а він не хоче їхати і дякує єму словами: „Ні, мій голубчику!“ В Порт-Артурі

полковник маринарки Заячковский і моряк Петров вскорі подужають. З тяжко ранених підофіцирів чотирох померло, чотири инші, як я переконав ся, мають ся лїпше. Велика часть ранених припала на кружляк „Паллада". Причиною єсть затроєнє ґазами, які зробили ся при вибуху торпедів, котрі були наповнені мелїнїтом. Всї ранені позістають під дуже печаливим доглядом. Дня 10 с. м. відбувало ся дальше розвідуванє за помочию кружляків, але нїгде не вислїджено ворожих кораблїв. Вчера в ночи відбувало ся розвідуванє дальше, але не було ніякої пригоди.

З російского жерела доносять, що в борбі під Порт Артуром ушкоджено незначно шість японьских кораблїв і що згинуло 50 Японцїв а 150 єсть ранених. Але хто їх числив, не знати, а Японцї певно не телеґрафували о тім до Петербурга. Російска аґентия телеґрафічна доносить також, що штаб ґенеральний не одержав ніякої вісти о якійсь борбі під Чемульпо та о подіях на Кореї і в Манджурії.

Новинки.

Львів дня 13-го лютого 1904.

— **Перенесеня.** Ц. к. Дирекция почт перенесла почтового асистента Болесл. Левицкого з Коломиї до Львова.

— **Впреосьв. Митрополит** Андрей Шептицкий виїхав передвчера до Відня.

— **Виміна марок почтових** ушкоджених або вінсованих на нові була доси або дуже утруднена, або просто недозволена. Тепер видало міністерство торговлї значні улекшеня позваляючи вимінювати такі марки у всїх почтових урядах. Іменно дозволено вимінювати в тих урядах почтові марки, наліплені на приватних а вінсованих листових кувертах, на кореспонденцийних картах, листах карткових, перепасках або друках на такі самі марки почтові або й на инші почтові значки такої самої вартости під услівєм, що ті марки разом з вінсованими кувертами будуть предложені до виміни непарушені. То само дотикає листових куверт, на котрих вибиті почтові марки.

— **Іспити зрілости.** Дирекция учительскої семинариї в Самборі подає до відомости, що екстерністи, котрі мають намір складати іспит зрілости в лїтнім реченци с. р., мають подання заосмотрені в приписані документи вносити під адресою дирекциї до дня 31 марта с. р. Пізнїйше внесені подання не будуть увзглядненї.

— **Відложенє військовоі бранки.** Урядовий Wiener Abendblatt доносить: З огляду на проволоку делеґацийних нарад показало ся неможливим скликанє державної ради для ухваленя континґенту рекрутів в тім реченци, щоби військова бранка могла розпочати ся, як що року, в марті. Наслідком сего правительство постановило відложити реченець військової бранки сего року о один місяць.

— **Нова улиця.** Маґістрат міста Львова ухвалив уділити комітетови будови руского театру концесиї на розпарцельованє реальности давнїйше Міончиньских. Театральний будинок, після предложених плянів, буде цїлком відокремлений і звернений головним фронтом до костела сьв. Мариї Магдалени. Поза театром буде проведена улиця, що получить улицю Сикстуску з улицею Льва Сапіги. Ту улицю вибудує комітет власним коштом.

— **Смерть від горівки.** В громадї Чемеринцях, перемишляньского повіта, помер онsocі нагле 60-лїтний швець Грицько Балицкий з Поморян. Причиною смерти був надмір випитої в коршмі горівки.

— **Нещастна пригода.** З Теребовлї пишуть: Двайцятьлїтна дївчина сїльска в Могильницї, Катерина Снятовска, що терпіла від довшого часу на падачку, зникла нагле дня 6 с. м. з дому родичів. Жандармерия глядаючи за нею, відкрила труп єї в полонцї потока, що плине через село. В тій справі заряджено судове слїдство.

— **Руске тов. педаґоґічне** в Коломиї подає до загальної відомости, що в тамошній бурсї дівочій є два вільні місця. Оплата місячна за цїле удержанє виносить 16 К. Подання вносити до 1 лютого на руки Вп. панї Ф. Кобриньскої (ул. Ягайлоньска вилла).

— **Руский готель у Львові.** Передвчера підписано у Львові контракт, котрим тов. „Народна Гостинниця" закупило „Краківский Готель" при площи Бернардиньскій у Львові. Готель буде перестроєний і улїпшений і відданий на ужиток публики.

— **Доповняючий вибір** одного члена ради повітової в Перемишли з ґрупи сїльских громад розписала президия ц. к. Намістництва на день 21 марта, а одного члена з ґрупи громад міских на день 22 марта.

— **Значний пожар.** З Парижа доносять, що в місті Ангора в Малій Азиї знищив онсгді пожар школи удержувані заходами консулів француского і анґлїйского. Згоріли також майже цїлковито доми, в котрих містили ся консулати і 50 склепів.

— **Арештованє дефравданта.** З Боцен доносять, що увязнено там почтового урядника Ів. Шенїґера, що в Карльсбадї здефраудував 200.000 корон.

— **Щедрий запис.** Хорватский купець в Вараждинї, Іван Петрович, умираючи записав цїлий свій маєток 2 міліони кор., на народні хорватскі цїли.

— **Для Львовян.** Вечерницї з танцями відбудуть ся в суботу 13 с. м. в салї „Бесїди" у Львові. Вступ від особи 1 К. Початок точно о годинї 8. — Дїточий баль відбуде ся в недїлю 14 с. м. о годинї 4-ій по полудни в сали „Бесїди". Вступ від дїтий і старших 60 сот. В програму балю входять: забави, танцї і фантова льотерия. Чистий дохід з вечерниць і балю призначений на „Руску Захоронку".

— **Незвичайна пригода** лучила ся сими днями в сеским місті Цнаєві. Підофіцир одного полку піхоти, Фоґель приказав одного з рекрутів до своєї комнати і велів єму вправляти ся в стрілянню, бо на другий день, як казав

можна сказати „мій голубчику" навіть і до полїцианта, він зато не розгнїває ся.

Чи знаєте вже Дальний? — спитав мене мій знакомий в російско-хіньскім банку. — Ні, не знаю. Ну, Господи, та й звідки бя менї знати Дальний. Люди о чужім чоловіцї, що їздить розслїджувати чужі краї, мають таке понятє, що мусять вже зараз все знати. — Ну, видите, так то добре зложило ся. Тут єсть пан Тім, котрий вертає нинї до Дальнего, то можете з ним поїхати. — По представленю каже пан Тім: Отже добре, то нинї о 5 год. вечером на двірци. Я буду на вас ждати коло мого ваґона, передпослїдного в поїздї. Але мусите поїзд обійти з заду, ваґон має лиш одні двері.

Вже в Нючванґ чув я, що Росия хоче на полудни півострова Лїаотунґ ставити „цїле новомодне місто на француский взорець" і о тім говорили, як би то було щось вельми загадочного, або щось такого як в казцї, чому не хоче ся й вірити. Міста того ще нїхто не видів, а навіть нї пізнїйше в Чіфу, мимо того, що в сусїдстві мало хто знав що о тім місті сказати, хиба лиш один або другий капітан корабельний, що возив на полуднєве побереже заливу Талїєнван шини або бочки з цементом та машини. А я переконаний, що то й в Европі зробить велику несподїванку, коли довідають ся, що тут новий Ванкувер або Сан Франціско на другім боцї Тихого Океана, з кінцем трансибірскої зелїзницї з великим в будучности російским портом перевозовим, де над греблею стане великий головний дворець, в котрім по викінченю зелїзницї подорожні коло білєтової каси будуть казати: „Прошу один другої кляси просто до Берлина!" або: Please, London, first class, via Vlissingen!" (Плїз, Льондон, фирст кляс, віа Флїсінґен! — Прошу до Льондону, перша кляса через Флїсінґен!)

Розуміє ся, що я скористав з доброї нагоди і з'явив ся на двірци о назначеній порі коло сальонового ваґону п. Тіма і за хвильку поїхав в тепленько огрітім ваґоні і при склянцї чаю в дальшу дорогу. З нами їхали ще один інжинер, старший лїкар шпиталю в Дальнім і ще один урядник. І знов їде поїзд почерез гори полуднєвого Лїаотунґ, через високі переломи мости і мостки заєдно на північ через чотири години, аж до стациї Нансаячліпу, де відчіплюють послїдні ваґони поїзду. Підчас коли головний поїзд їде дальше до Мукдена, взглядно до Нючванґа, причіплюють до наших чотирох ваґонів иншу машину і она за якої пів години їзди на всхід заносить нас над залив Талїєнван. Поїзд стає на отвертім місци серед недокінченого шляху. Але перед нами видніє ся цїле море сьвітла, до котрого тепер їдемо. То Дальний.

В повістях можна було нераз читати, як в Америцї міста за одну ніч ніби вирастали з під землї. На заходї в Америцї знають розповісти неодну таку історию основаня міст, і для тих, що привикли до повільного розросту наших міст, єсть то щось дивовижного, не понятного. Коли же там такі міста були наслїдками підприємчивости якогось одного або кількох спекулянтів або відкритя якихсь скарбів, що доси були укриті в землї, то тут над заливом Талїєнван стало ся перший раз в історії европейских народів, що якась держава взяла ся без тих условин переводити на власний кошт і на власне ризико так дорогу спекуляцию. В самім дїлї то не перший раз діє ся, що якась держава виступає зовсїм виразно яко спекулянт містовий, будує цїлїсеньке місто, а відтак взиває народи цїлого сьвіта, щоби там сходили ся і купували собі домівки, які поставив відважний спекулянт — чим дорожше, тим лїпше.

Батьком тої сьмілої спекуляциї став ся російский міністер фінансів Вітте. Тут уважають его за найздібнїйшого російского міністра а специяльно для всхідної Азиї за чоловіка, якого тут було потреба. На всякий случай завдячує єму Росия велику часть свого впливу на далеким Всходї; Покотилов, директор російско-хіньского банку в Пекінї, єсть его полїтичним аґентом, а то прилюдна тайна, що він більше робить для Росиї, як російский посол.

Що-до самого Дальнего, то він ніби той замок на кінци довгого ланцуха російских успіхів у всхідній Азиї, котрим Росия примкнула его до того якоря, що має укріпити єї торговельні інтереси в тій сторонї океана, що вільна від леду. Велика маса російских земель буває пів року обведена ледом океана. Внаслідок того єсть то для Росиян справою житя, знайти собі в який небудь спосіб тревалу звязь з отвертим морем, наколи сибірска зелїзниця не має через пів року бути замкнена для перевозового руху. Тому то також Росия не повела сибірскої зелїзницї до Владивостока, як то первістно було в проєктї, але вишукала собі инше місце на полудне при отвертім мори.

Первістно був Талїєнван до того призначений, але що се місце виставлене за надто на вітри, через що і море буває неспокійне, то вибрано напроти положене побереже і побудовано місто в чистім поли, котре названо Дальний. Коли місто буде готове, то сюди перенесуть з Порт Артура всїх купцїв і цивільних людий. В Росиї робить ся то по приказу. Замість о Порт Артур будуть відтак більше дбати про Дальний яко місце торговельне. Хто то знає і розважить, як дуже Росия заходить ся в Дальнім, той і признасть, що теперішний намістник Алексієв свого часу правду говорив, коли купцїв в Нючванґу завіряв, що Порт Артур не буде нїколи Нючванґови робити конкуренциї. Він лиш замовчав, що то буде дїяти ся в Дальнім. То називає ся дипльоматия!

В Дальнім працюють лише що два роки [1] около будови міста. На тім місци, де почасти

[1] Дїло: „R. Zabel, Durch die Mandschurei und Sibirien", з 146 ілюстраціями, цїна 24 К вийшло в першім виданю під конець 1902 р. Як Нїмцї пильно слїдять за російскою полїтикою на далекім Всходї, може служити ся обставина, що перший наклад сего дїла, заким ще оно появило ся, був вже розкуплений замовленями і в 1903 треба буде другий наклад робити.

мало відбути ся войскове стріляне до цїли. При тих словах вручив рекрутови власний карабін і уставивши ся напротив, приказав цїлити в свої груди. Рекрут услухав приказу, не підозріваючи нїчого злого і не знаючи, що карабін набитий. На щастє зле цїлив і тому коли гукнув вистріл, куля не поцїлила підофіцира і пробила віконну раму. Арештований Фоґель зізнав, що тим способом хотів відобрати собі житє, утомлений довгою недугою. Замкнено єго у вязниці місцевого шпиталю.

— **Важне для катехитів і народних учителїв.** Дуже потрібний і хосенний при науцї релїґії в народних школах є „Практичний провідник для катехитів,“ одобрений Митр. Ординариятом і Радою шкільною краєвою. В трьох частях того провідника є виложений практично предмет релїґії для шістьох степенів науки а евентуально для чотирох кляс. Хто учить релїґії в народних школах або і приватно, повинен мати ту книжку. Набути можна в книгарни Шевченка і Ставропигійскій по цїні 4 К 80 с. за всї три части. Для народних учителїв є знижена цїна на 3 К, але лиш у о. Евгения Гузара ул. Кампіяна 15, у Львові.

Родимцї!

Бодрім ся! сим кличем, що і фільософ римский відзивавсь до своєї суспільности: „in corpore sano, sana mens“ — відзиваємо ся і ми, Соколи столицї галицкої Руси, до Вас, любі Родимцї. Той клич то наша будучність, а метою єї є не лиш розвій сил духових але і фізичних.

Памятаймо, що і найбільший розвій духовий упадає з занедбанєм сил фізичних!

Ми скитаємо ся під тином, ми не в силї навіть приняти у себе гідно наших чужих другів, бо не маємо власної хати. Ми відчули сей біль, се прикре упосліджене і ми — ми зірвались до лету.

Родимцї! не зливайте наших крил водою, додайте нам сили, додайте відваги до лету!

Ми не домагаємо ся великих жертв від Вас, не жадаємо посьвяти, жадаємо лише дрібної преслуги, якої і ворогови не вімовляє ся.

Ми видали облїґациї по 10 К зворотні найдальше до десяти лїт!

Се підвалина наша, за котру мусить станути наша **власна хата**.

Родимцї! розкупіть ті облїґациї, позичте нам кождий сих десять корон, котрі в протягу десять лїт з'обовязуємо ся звернути, а здвигнемо величний храм слави для Вас, для нас й для нашої бідної Руси України.

Ми пересьвідчені, що не найдесь нї оден сьвідомий Русин Українець, котрий не уважав би за свій народний обовязок підперти наші змагання і закупном сих облїґаций-позичок причиняти ся до здвигнення гідної столичного міста „Сокільнї“, в якім кріпитись буде в здоровім тїлї сильний дух.

Не ударяємо в штучну струну патріотизму, бо думаємо, що так само кождий сьвідомий думає.

Ми в тій гадцї видали облїґациї.

Зголошувати ся по облїґациї письменно або лично можна все у д. Ів. Бачиньского, касиєра „Днїстра“ або в „Соколї“, Львів, ул. Підвале ч. 7.

Комісия для будови дому „Сокіл“ у Львові.

Господарство, промисл і торговля

— **Цїна збіжа** у Львові дня 12 лютого: Цїна в коронах за 50 кільо у Львові. — Пшениця 8·25 до 8·50; жито 6·50 до 6·70; овес 5·40 до 5·75; ячмінь пашний 5·20 до 5·30; ячмінь броварний 5·60 до 5·80; ріпак 9·40 до 9·75; льнянка —·— до —·—; горох до варення 7·50 до 10·—; вика 5·50 до 5·75; бобик 5·75 до 6·—; гречка —·— до —·—; кукурудза нова 6·— до 6·25; хміль за 56 кільо 120·— до 130·—; конюшина червона 65·— до 76·—; конюшина біла 65·— до 90·—; конюшина шведска 55·— до 80·—; тимотка 22·— до 28·—.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Петербург 13 лютого. Намістник Алексієв доносить телєґрафічно, що дня 11. с. м. затонув в наслїдок вибуху корабель „Єнісей“ призначений для перевозу мін. Команданг Стефанов, механік, двох офіцирів і 92 вояків згинуло.

Харбін 13 лютого. Аґентия росийска доносить: Оголошене мобілїзациї приняло населене з одушевленєм і великим довірєм до могучости Росиї. Японцї покинули місто. З причини покликаня резервістів і виїзду Хінців настав великий брак робітників і слуг. Млини і варстати обмежили рух. Цїни поживи ідуть що день в гору. Богато женщин зголосило ся до служби при ранених. Рух поїздів експресових здержано, так само рух кораблїв до Дальнього, Шанґаю, Неґасакі і Владивостока.

Париж 13 лютого. Після наспівшої тут вісти з Чіфу хотїли Японцїві второк висадити війско на найдальшім кінци півострова Ліаотунґ. Они мабуть хотїли опанувати місцевости Кінчу і Талїєнван, але то їм не удало ся. Два полки, котрі вже були висїли, мабуть зовсім знищені.

Петербург 13 лютого. Міністер маринарки одержав вчера по полудни з Владивостока телєґраму, що перед портом коло Владивостока затоплено два великі японьскі кораблї торговельні.

Льондон 13 лютого. Японцї спинили всї кораблї, що плили до Порт Артура по вуголь. Кораблї наповнені вуглем мусїли змінити свій напрям, щоби не стрітити ся з японьскими.

Льондон 13 лютого. З Нючванґ доносять, що в морскій битві під Порт Артур Японцї стратили один корабель, а один кружляк єсть сильно ушкоджений.

Льондон 13 лютого. Японьске посольство оповістило: Чотири росийскі кораблї воєнні, котрі як здає ся належали до ескадри з Владивостока, окружили вчера коло побережа Геруна ші два японьскі пароходи торговельні, що плили з Саката до Орарунаї і збомбардували їх. Один пароход потонув, другий уратував ся і доплив до Сукуяма.

Перім (анґлїйский остров коло побережа Арабії) 13 лютого. Після наспівших тут почтою з Джібутті вістий стоїть там росийска ескадра, котра 27 січня переплила коло Періма і набрала там вуголь. Ескадра тота наміряє там зждати на инші росийскі кораблї, котрі до 18 с. м. мають приплисти до Джібутті.

вже нинї стоїть місто, а по части має в будучности станути, стоять дві хіньскі оселї, маленькі рибацкі і хлїборобскі села; їх закуплено, хати валять а лишили лиш дерева, котрими майже кожде хіньске село обсаджене. Они мають творити засновок до двох міских парків предвиджених в плянї. Та й сам той плян досить замітний. Він зроблений з тою гадкою, що Дальний має бути приморским містом. В наслїдок того так званий осередок міста лежить над водою і розділений на чотири части. Тота часть, що найблизше води і пристанї, називає ся торговельним містом і тут мають стояти бюра фірм та маґазини, словом все, що потрібне для житя і руху великого торговельного міста. Зелїзниця, що іде від заходу, має бути пущена аж до сего міста а над самою пристанею має станути головний дворець, отвертий до моря. Сю часть названо „коммерческая“ (торговельна). По за нею ідуть дві дальші части. Одна з них близше будучого двірця, то доми „особняков,“ призначені для всїх тих, що жиють без родин і заняті чи то в якихсь конторах, чи в маґазинах і склепах, взагалї для людий біднїйших, що заробляють службою. На захід від домів особняков єсть часть звана „гражданьскою,“ призначена для богачів, купців, банкірів і т. п., котрі будуть могли тут купити собі вже готові дарки і палати або й ставити власним коштом.

Обі сї части нового міста відділені від першої, „коммерческої,“ простїсенькою, широкою і довгою улицею, котра іде в простій лїнії від двірця аж до четвертої части міста названого „китайским“ (хіньским) а призначеного лиш для Хінців. Перші три части міста називають ся містом европейским і мають бути відділені від хіньского міста великим парком. В тім місци, де головна улиця відділяє т. зв. гражданьску часть від коммерческої, єсть велика кругла площа а на нїй має станути 10 великих монументальних площ, призначених на поміщене росийско-хіньского банку, почти і телєґрафу, театру, дирекциї полициї і сторожи пожарної, відтак ратуш, клюб, будинок судовий і ще три приватні банки. Правительство росийске числить очевидно на величезний рух торговельний, коли вже тепер призначує місце аж на чотири банки.

Крім того суть призначені ще й вищі площі на монументальні будівлї а то на православну церков, на церков католицку, анґлїйску і протестантску, відтак на музей, на палату для ґубернатора, на будинок адмінїстрацийний, великий дім урядників, центральний готель, на школу для хлопців і дївчат, на міску торговицю, біржу та на всїлякі инші доми божі і школи. Всї тоті будинки мають бути побудовані коштом місцевого правительства. Дальше єсть тут з зв. ґубернска часть, котра вже тепер сама про себе творить мале місто, в котрім жиє яких 2000 Европейців, занятих в Дальнім.

Цїлий плян будови Дальнього має на перший погляд щось дуже заманюючого. Єсть то дїло ґенїяльного управителя робіт, правительственного будівничого Сахарова, котрий тут робить службу начального інжинера і задля того займає рівночасно становище і ранґу самодержця в своїм окрузї. Єму приданий до помочи пан Тім, котрий займає ся спеціяльно будівлею порту. Він з роду росийский Нїмець. Начальником орґанїзацийних робіт в місті, спеціяльно же робіт земних, єсть інжинер Ґедіке, також Нїмець, а начальником архітектонічних робіт єсть Поляк Сколїмовский, котрий до помочи має архітекта Юнґгендля, технїчно і артистично високо образованого Нїмця з Саксонії.

Коли ми приїхали до Дальнього, треба нам ще було іти яких 20 мінут, заким ми зайшли до дому пана Тіма, положеного в т. зв. ґубернскій части. Зробила ся вже була 10 год вечером, коли ми там прийшли. Пан Тім впустив мене до свого помешкання, а сам пішов зараз до свого шефа, щоби позволив мені все показати. В Росиї, бачите, все заказане, на що нема окремо позволення. Шеф дуже радо позволив, а навіть обіцяв ся сам обводити мене на другий день по полудни по місті.

(Дальше буде).

За редакцію відповідає Адам Креховецкий

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом И. Недопада. (Телефона число 527).

ОГОЛОШЕНЯ.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР"

стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою у Львові, Ринок ч. 10, дім „Просьвіти".

ЧЛЕНАМИ ТОВАРИСТВА можуть бути тілько обезпечені тревало в „Дністрі" від огню. Членьский уділ 50 К можна зложити в ратах; вписове 2 К.

ЧЛЕНИ ТОВАРИСТВА можуть затягати позички на 6 ½ % за предложенєм відповідної гіпотеки або поруки; сплату більших позичок розкладає ся на 10 літ.

ПРИ ПАРЦЕЛЯЦИЯХ і иншім купні землї нехай купуючі звертають ся за позичками до „Дністра".

ВКЛАДКИ щадничі приймає товариство на 4 прц.

З ЧИСТОГО ЗИСКУ дістають члени дивіденду від уділів а часть зиску призначує ся на добродійні цїли; дотепер уділено на церкви, бурси, школи і т. и. 16.385 К.

Стан 31 грудня 1903:

Вкладки	**1,444.589 К**	**Позички . . . .**	**1,330.822 К**
Уділи	**109.835 К**	**Цінні папери льоковані в банках і на рахунках біж. .**	**280.681 К**
Фонди резервові .	**21.318 К**		